

31985L0374

L 210/29

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

7.8.1985

SMĚRNICE RADY

ze dne 25. července 1985

o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky

(85/374/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 100 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že sblížení právních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti výrobce za škodu způsobenou vadou jeho výrobků je nezbytné, protože stávající rozdíly mohou narušovat hospodářskou soutěž, ovlivňovat pohyb zboží v rámci společného trhu a způsobit rozdílný stupeň ochrany spotřebitele proti škodě způsobené vadným výrobkem na jeho zdraví nebo majetku;

vzhledem k tomu, že odpovědnost bez zavinění na straně výrobce je jediným prostředkem, jak přiměřeně řešit problém charakteristický pro vzrůstající technizaci naší doby, tj. spravedlivé rozdělení rizik spojených s moderní technologickou výrobou;

vzhledem k tomu, že odpovědnost bez zavinění by se měla vztahovat pouze na movité věci, které byly průmyslově vyrobeny; že v důsledku toho je vhodné vyjmout odpovědnost za zemědělské produkty a produkty lovu, kromě případů, kdy byly zpracovány průmyslovým způsobem, který mohl způsobit vadu těchto produktů; že odpovědnost stanovená v této směrnici by se měla také vztahovat na movité věci, které se používají při stavbě nemovitostí nebo jsou v nemovitostech instalovány;

vzhledem k tomu, že ochrana spotřebitele vyžaduje, aby všichni výrobci zapojení do výrobního procesu nesli odpovědnost, pokud jejich konečný výrobek, součást nebo jakákoliv surovina jimi

dodávané jsou vadné; že z téhož důvodu by měla být odpovědnost rozšířena i na dovozce výrobků do Společenství a na osoby, které vystupují jako výrobci připojením svého názvu, ochranné známky nebo jiných rozlišovacích znaků, nebo na toho, kdo dodává výrobek, jehož výrobce nemůže být určen;

vzhledem k tomu, že v situacích, kdy je několik osob odpovědných za stejnou škodu, vyžaduje ochrana spotřebitele, aby poškozená osoba měla možnost uplatňovat nárok na plnou náhradu škody od kterékoli z nich;

vzhledem k tomu, že z důvodu ochrany fyzického zdraví a majetku spotřebitele by se neměla vada výrobku určovat na základě jeho vhodnosti k použití, ale na základě nedostatečné míry bezpečnosti, kterou je veřejnost jako celek oprávněna očekávat; že bezpečnost se posuzuje při vyloučení jakéhokoli nesprávného použití výrobku neodůvodnitelného za daných okolností;

vzhledem k tomu, že spravedlivé rozdělení rizika mezi poškozenou osobu a výrobce znamená, že výrobce by měl mít možnost zprostit se odpovědnosti, pokud předloží důkaz o existenci určitých polehčujících okolností;

vzhledem k tomu, že ochrana spotřebitele vyžaduje, aby odpovědnost výrobce zůstala nedotčena jednáními nebo opomenutími jiných osob, které přispěly ke vzniku škody; že však spoluzavinění poškozené osoby nedbalostí se může brát v úvahu pro snížení nebo vyloučení této odpovědnosti;

vzhledem k tomu, že ochrana spotřebitele vyžaduje náhradu za úmrtí nebo úraz osob, jakož i náhradu škody na majetku; že náhrada škody na majetku by měla být nicméně omezena na zboží pro osobní použití nebo spotřebu a měla by podléhat snížení nižších prahových hodnot o pevně stanovenou částku, aby se zabránilo nadměrnému počtu vedení sporů; že by se tato směrnice neměla dotýkat náhrady za bolest a utrpení a náhrady jiných nemateriálních škod, které se tam, kde to je vhodné, uhrazují podle právního předpisu použitelného pro daný případ;

vzhledem k tomu, že jednotná omezující lhůta pro uplatnění nároku na náhradu škody je v zájmu poškozené osoby i výrobce;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 241, 14.10.1976, s. 9 a Úř. věst. C 271, 26.10.1979, s. 3.

⁽²⁾ Úř. věst. C 127, 21.5.1979, s. 61.

⁽³⁾ Úř. věst. C 114, 7.5.1979, s. 15.

vzhledem k tomu, že výrobky podléhají vlivu času, vypracovávají se přísnější bezpečnostní normy a postupuje pokrok vědy a techniky; že by proto nebylo rozumné činit výrobce odpovědným za vadu jeho výrobku po neomezenou dobu; že by proto měla odpovědnost vypršet po přiměřené době, aniž by byly dotčeny nároky právně neuzavřené;

vzhledem k tomu, že za účelem účinné ochrany spotřebitelů by neměly být dovoleny žádné smluvní odchylky, pokud jde o odpovědnost výrobce ve vztahu k poškozené osobě;

vzhledem k tomu, že podle právních řádů členských států může poškozená strana uplatňovat nárok na náhradu škody na základě smluvní odpovědnosti nebo mimosmluvní odpovědnosti jiné než té, která je stanovena v této směrnici; v míře, v jaké tato ustanovení slouží také k dosažení účinné ochrany spotřebitelů, by měla zůstat nedotčena touto směrnicí; že pokud je ve členském státě v odvětví farmaceutických výrobků již také dosaženo účinné ochrany spotřebitelů na základě systému zvláštní odpovědnosti, měly by zůstat nároky založené na tomto systému rovněž možné;

vzhledem k tomu, že odpovědnost za jaderná poškození nebo škody je již pokryta ve všech členských státech přiměřenými zvláštními předpisy, je možné vyjmout škodu tohoto typu z oblasti působnosti této směrnice;

vzhledem k tomu, že vynětí prvotních zemědělských produktů a produktů lovu z oblasti působnosti této směrnice může být v některých členských státech z hlediska očekávání spojeného s ochranou spotřebitelů vnímáno jako nepřiměřené omezení takové ochrany, mělo by být umožněno, aby členský stát rozšířil odpovědnost na tyto produkty;

vzhledem k tomu, že z podobných důvodů může být možnost poskytovaná výrobci, aby se zprostil odpovědnosti, pokud prokáže, že stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy uvedl svůj výrobek do oběhu, neumožňoval objevení vady, vnímána v některých členských státech jako nepřiměřené omezení ochrany spotřebitele; že by proto měl mít členský stát možnost ponechat ve svých právních předpisech nebo stanovit v nových právních předpisech, že se tato polehčující okolnost nepřipouští; že v případě nových právních předpisů by nicméně využití této

odchylky mělo podléhat stabilizačnímu postupu Společenství, s cílem pokud možno zvýšit úroveň ochrany jednotným způsobem v celém Společenství;

vzhledem k tomu, že s ohledem na právní tradice ve většině členských zemí je nevhodné stanovit jakýkoliv finanční strop pro odpovědnost výrobce bez zavinění; že pokud existují rozdílné tradice, lze připustit odchýlení se členského státu od zásady neomezené odpovědnosti stanovením limitu celkové odpovědnosti výrobce za škodu následkem úmrtí nebo úrazu způsobené stejným výrobkem se stejnou vadou, pokud je toto omezení stanoveno na úrovni dostatečně vysoké pro zaručení přiměřené ochrany spotřebitele a řádného fungování společného trhu;

vzhledem k tomu, že z toho plynoucí harmonizace nemůže být v současnosti úplná, ale otevírá cestu větší harmonizaci; že je proto nezbytné, aby Rada pravidelně dostávala od Komise zprávy o uplatňování této směrnice, v případě potřeby doprovázené příslušnými návrhy;

vzhledem k tomu, že je proto zvláště důležité provést přezkoumání těch částí směrnice, které se týkají možných odchylek pro členské státy, a to po uplynutí období dostatečně dlouhého pro získání praktických zkušeností týkajících se účinků těchto odchylek na ochranu spotřebitelů a na fungování společného trhu,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Výrobce je odpovědný za škodu způsobenou vadou jeho výrobku.

Článek 2

Pro účely této směrnice se „výrobek“ rozumějí všechny movité věci kromě prvotních zemědělských produktů a produktů lovu, také tehdy, jsou-li zabudovány do jiné movité věci nebo do nemovitosti. „Prvotními zemědělskými produkty“ se rozumějí produkty půdy, chovatelství a rybářství, kromě produktů, které prošly počátečním zpracováním. „Výrobek“ zahrnuje i elektřinu.

Článek 3

1. „Výrobce“ se rozumí výrobce konečného výrobku, výrobce každé suroviny nebo výrobce součásti a každá osoba, která uvedením svého názvu, ochranné známky nebo jiného rozlišovacího znaku na výrobku vystupuje jako jeho výrobce.

2. Aniž je dotčena odpovědnost výrobce, každá osoba, která v rámci své obchodní činnosti doveze do Společenství výrobek za účelem prodeje, pronájmu, leasingu nebo jakékoliv jiné formy distribuce, se považuje za výrobce ve smyslu této směrnice a je odpovědná jako výrobce.

3. Pokud nelze určit výrobce výrobku, považuje se každý dodavatel výrobku za výrobce, pokud v přiměřené lhůtě neuvědomí poškozenou osobu o totožnosti výrobce nebo osoby, která mu výrobek dodala. Totéž platí v případě dovezeného výrobku, jestliže na tomto výrobku není uvedena totožnost dovozce podle odstavce 2, i když je název výrobce uveden.

Článek 4

Od poškozené osoby se požaduje, aby prokázala škodu, vadu a příčinnou souvislost mezi vadou a škodou.

Článek 5

Pokud jsou v důsledku ustanovení této směrnice za stejnou škodu odpovědné dvě nebo více osob, jsou odpovědné společně a nerozdílně, aniž jsou dotčena ustanovení vnitrostátních právních předpisů o právu na odškodnění nebo postih.

Článek 6

1. Výrobek je vadný, neposkytuje-li bezpečnost, kterou je osoba oprávněná očekávat, s přihlédnutím ke všem okolnostem, včetně:

- a) prezentace výrobku;
- b) použití, které lze u výrobku důvodně očekávat;
- c) doby uvedení výrobku do oběhu.

2. Výrobek se nepokládá za vadný jen z toho důvodu, že je následně uveden do oběhu lepší výrobek.

Článek 7

Výrobce není odpovědný ve smyslu této směrnice prokáže-li:

- a) že neuvedl výrobek do oběhu; nebo
- b) že je vzhledem k okolnostem pravděpodobné, že vada, která způsobila škodu, neexistovala v době, kdy uvedl výrobek do oběhu, nebo že tato vada vznikla později; nebo
- c) že výrobek nevyrobil k prodeji nebo jiné formě distribuce z hospodářských účelů, ani jej nevyrobil nebo nedistribuoval v rámci své podnikatelské činnosti; nebo
- d) že vada výrobku je důsledkem shody výrobku se závaznými předpisy vydanými orgány veřejné moci; nebo

e) že stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy uvedl výrobek do oběhu, nebyl takový, aby umožnil odhalit vadu; nebo

f) v případě výrobce součásti, že vada je přisuzována konstrukci výrobku, ve kterém je součástí osazena, nebo návodu poskytnutém výrobcem výrobku.

Článek 8

1. Aniž jsou dotčena ustanovení vnitrostátních právních předpisů o právu na odškodnění nebo postih, nesnižuje se odpovědnost výrobce, je-li škoda způsobena jak vadou výrobku, tak jednáním nebo opomenutím třetí strany.

2. Odpovědnost výrobce může být snížena nebo neuznána, je-li s přihlédnutím ke všem okolnostem škoda způsobena jak vadou výrobku, tak zaviněním poškozené osoby nebo osoby, za niž je poškozená osoba odpovědná.

Článek 9

Pro účely článku 1 se „škodou“ rozumí:

- a) škoda způsobená úmrtím nebo úrazem;
- b) poškození nebo zničení jakéhokoli majetku jiného než vadného výrobku samotného, s nižší prahovou hodnotou ve výši 500 ECU, pokud věc:
 - i) je druhu běžně určeného pro osobní potřebu nebo spotřebu a
 - ii) byla používána poškozenou osobou převážně pro její vlastní osobní potřebu nebo spotřebu.

Tento článek se nedotýká vnitrostátních právních předpisů týkajících se nehmotných škod.

Článek 10

1. Členské státy ve svých právních předpisech stanoví, že na řízení o náhradu škod podle této směrnice se vztahuje tříletá promlčecí lhůta. Lhůta začíná běžet ode dne, kdy se žalobce dozvěděl nebo mohl dozvědět o škodě, vadě a totožnosti výrobce.

2. Právní předpisy členských států, kterými se upravuje stavění nebo přerušování promlčecí lhůty, nejsou touto směrnicí dotčeny.

Článek 11

Členské státy ve svých právních předpisech stanoví, že práva udělená poškozené osobě na základě této směrnice zanikají uplynutím deseti let ode dne, kdy výrobce uvedl do oběhu daný výrobek, který způsobil škodu, pokud poškozená osoba mezitím nedala podnět k zahájení řízení proti výrobci.

Článek 12

Odpovědnost výrobce plynoucí z této směrnice nesmí být ve vztahu k poškozené osobě omezena nebo vyloučena opatřením omezujícím jeho odpovědnost nebo vyjímajícím jej z odpovědnosti.

Článek 13

Tato směrnice se nedotýká žádných práv, která může poškozená osoba mít podle právních předpisů o smluvní nebo mimosmluvní odpovědnosti nebo na základě zvláštního systému odpovědnosti existujícího v okamžiku oznámení této směrnice.

Článek 14

Tato směrnice se nevztahuje na poškození nebo škodu, která vznikla následkem jaderných nehod, a na kterou se vztahují mezinárodní smlouvy ratifikované členskými státy.

Článek 15

1. Každý členský stát může:

- a) odchylně od článku 2 stanovit ve svých právních předpisech, že ve smyslu článku 1 této směrnice se „výrobkem“ rozumějí také prvotní zemědělské produkty a produkty lovu;
- b) odchylně od čl. 7 písm. e) ve svých právních předpisech zachovat nebo podle postupu stanoveného v odstavci 2 tohoto článku stanovit, že výrobce je odpovědný, i když prokáže, že stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy uvedl výrobek do oběhu, neumožňoval odhalit existenci vady.

2. Členský stát, který si přeje zavést opatření podle odst. 1 písm. b) sdělí Komisi znění navrhovaného opatření. Komise o něm uvědomí ostatní členské státy.

Daný členský stát pozdrží navrhované opatření o devět měsíců od okamžiku, kdy Komise byla informována, a za předpokladu, že Komise mezitím nepředloží Radě návrh změny této směrnice

v dané věci. Pokud však Komise nesdělí danému státu do tří měsíců od obdržení uvedené informace, že zamýšlí Radě takový návrh předložit, může členský stát navrhované opatření přijmout okamžitě.

Předloží-li Komise Radě takový návrh na změnu této směrnice během uvedených devíti měsíců, pozdrží daný členský stát navrhované opatření o dalších 18 měsíců ode dne předložení návrhu.

3. Za deset let ode dne oznámení této směrnice předloží Komise Radě zprávu o dopadu rozhodnutí soudů týkajících se uplatňování čl. 7 písm. e) a odst. 1 písm. b) tohoto článku na ochranu spotřebitele a fungování společného trhu. Na základě této zprávy, návrhu Komise a za podmínek článku 100 Smlouvy Rada rozhodne, zda zrušit čl. 7 písm. e).

Článek 16

1. Každý členský stát může stanovit omezení celkové odpovědnosti výrobce za škodu vzniklou úmrtím nebo úrazem a způsobenou stejným druhem zboží se stejnou vadou částkou, která nesmí být nižší než 70 milionů ECU.

2. Za deset let ode dne oznámení této směrnice předloží Komise Radě zprávu o dopadu finančního omezení odpovědnosti zavedeného těmi členskými státy, které využily možnost danou odstavcem 1, na ochranu spotřebitele a fungování společného trhu. Na základě této zprávy, návrhu Komise a za podmínek článku 100 Smlouvy Rada rozhodne, zda zrušit odstavec 1.

Článek 17

Tato směrnice se nevztahuje na výrobky uvedené do oběhu předem nabytí účinnosti předpisů uvedených v článku 19.

Článek 18

1. Pro účely této směrnice je ECU definováno v nařízení (EHS) č. 3180/78 ⁽¹⁾ ve znění nařízení (EHS) č. 2626/84 ⁽²⁾. Odpovídající částka v národní měně se nejprve vypočítá podle kurzu platného ke dni přijetí této směrnice.

2. Každých pět let Rada na návrh Komise přezkoumá a podle potřeby přepracuje částky v této směrnici vzhledem k hospodářským a měnovým trendům ve Společenství.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 379, 30.12.1978, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 247, 16.9.1984, s. 1.

Článek 19

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do tří let ode dne oznámení této směrnice. Neprodleně o nich uvědomí Komisi ⁽¹⁾.

2. Postup stanovený v čl. 15 odst. 2 platí ode dne oznámení této směrnice.

Článek 20

Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 21

Každých pět let předloží Komise Radě zprávu o uplatňování této směrnice a v případě potřeby k ní předloží příslušné návrhy.

Článek 22

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 25. července 1985.

Za Radu

předseda

J. POOS

⁽¹⁾ Tato směrnice byla oznámena členskými státy dne 30. července 1985.